

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในด้าน หลักการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ วิธีการและกิจกรรมในการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ระยะเวลาในการเตรียมการและวางแผนการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ขั้นตอนและการดำเนินกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ การวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ประโยชน์ของการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. นำเสนอแนวทางการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัยนั้น ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม 1 ชุดสำหรับสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์วิชาภาษาอังกฤษและครูภาษาอังกฤษ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งประกอบด้วยหลักการของการสอนซ่อมเสริม จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม วิธีการและกิจกรรมในการสอนซ่อมเสริม ระยะเวลาในการเตรียมการและวางแผนการสอนซ่อมเสริม ขั้นตอนและการดำเนินกิจกรรมการสอน

ซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ การวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริม ตลอดจน
 ประโยชน์ของการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ คำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตรา
 ส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
 ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการสอนซ่อมเสริม
 ทักษะภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคำถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด
 (Open End) แบบสอบถามชุดนี้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านพิจารณาความตรงตามเนื้อหา
 และได้ผ่านการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งไม่ใช่กลุ่มที่เป็นตัวอย่างประชากร
 จริงในการวิจัย ก่อนที่จะนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้ จากนั้นผู้วิจัยได้
 ดำเนินการสุ่มตัวอย่างประชากร โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random
 Sampling) โดยสำรวจรายชื่อจังหวัดในเขตการศึกษาทั้ง 12 เขตตามเอกสาร
 การแบ่งเขตการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ แล้วสุ่มจังหวัดในแต่ละเขตการศึกษา
 เขตการศึกษาละ 1 จังหวัดเพื่อให้เป็นตัวแทนเขต ได้จำนวนจังหวัด 12 จังหวัด
 จากนั้นสำรวจรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนถึงระดับมัธยมศึกษา
 ตอนปลาย ในแต่ละจังหวัดที่ได้รับเลือก สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขต
 จังหวัดที่ได้รับเลือกเขตจังหวัดละ 3 โรงเรียน เป็นจำนวนโรงเรียนที่ได้รับเลือก
 ให้เป็นตัวอย่างประชากร 36 โรงเรียนใน 12 เขตการศึกษา ในแต่ละโรงเรียนที่
 ได้รับเลือกให้ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งได้แก่ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยฯ ฝ่าย
 วิชาการ หัวหน้าหมวดหรือรองหัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนละ 3 คน
 เป็นจำนวนผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับเลือกให้เป็นตัวอย่างประชากร 75 คน
 ในแต่ละโรงเรียนที่ได้รับเลือกใช้ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูภาษาอังกฤษใน
 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนละ 3 คนเป็นจำนวนครูภาษาอังกฤษ 82 คน
 สำหรับศึกษานิเทศก์วิชาภาษาอังกฤษใช้ศึกษานิเทศก์วิชาภาษาอังกฤษทุกคนในแต่ละเขต
 การศึกษา เป็นจำนวนศึกษานิเทศก์วิชาภาษาอังกฤษ 18 คน รวมตัวอย่างประชากร
 ทั้งสิ้น 175 คน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปยังตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้
 ทางไปรษณีย์เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหา
 ค่าร้อยละของคำถามแบบตรวจคำตอบ คำนวณค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และคำนวณค่าส่วน
 เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า สรุปผลการ
 วิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและความเรียง สำหรับคำถามแบบปลายเปิดนำมา
 วิเคราะห์ค่าความถี่แล้วสรุปเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์สรุปผลได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนมากอายุระหว่าง 31-35 ปี เกือบทั้งหมดสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากดำรงตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาอังกฤษ และผู้อำนวยการตามลำดับ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากดำรงตำแหน่งทางการบริหารมาแล้ว 1-5 ปี สำหรับศึกษานิเทศก์วิชาภาษาอังกฤษประจำเขตการศึกษาส่วนมากเป็นชาย อายุระหว่าง 36-40 ปี ศึกษานิเทศก์ภาษาอังกฤษส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์มาแล้ว 6-10 ปีเป็นส่วนมาก ส่วนครูภาษาอังกฤษที่ตอบแบบสอบถามกลับมามีส่วนมากเป็นหญิง มีอายุระหว่าง 31-35 ปี ครูภาษาอังกฤษเกือบทั้งหมดสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สอนภาษาอังกฤษมาแล้ว 6-10 ปีเป็นส่วนมาก ครูภาษาอังกฤษที่ตอบแบบสอบถามกลับมามีส่วนมากสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีดังนี้

2.1 หลักการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับหลักการสอนซ่อมเสริมในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าหลักการสอนซ่อมเสริมที่ทั้งสามกลุ่มเห็นด้วยในระดับมากคือ ให้นักเรียนเห็นว่าการสอนซ่อมเสริมไม่ใช่การลงโทษ ให้นักเรียนได้เรียนซ่อมเสริมทักษะภาษาตามความบกพร่องเฉพาะอย่าง มีการเสริมกำลังใจให้กับนักเรียนในสิ่งที่นักเรียนทำได้สำเร็จ ให้นักเรียนมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองเป็นระยะ ๆ จัดสอนซ่อมให้แก่นักเรียนที่เรียนช้า

2.2 จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยในระดับมากกับจุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริมและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าจุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริมที่ทั้งสามกลุ่มเห็นด้วยในระดับมากได้แก่ เพื่อสอนซ่อมให้แก่นักเรียนที่มีข้อบกพร่องในการเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ผ่านจุดประสงค์นั้น ๆ เพื่อช่วย

ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษตามความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อช่วยสร้างนิสัยการเรียนที่ดีและเจตคติที่ถูกต้องในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน

2.3 วิธีการและกิจกรรมในการสอนซ่อมเสริม โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับวิธีการและกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าวิธีการและกิจกรรมในการสอนซ่อมเสริมที่ทั้งสามกลุ่มเห็นด้วยในระดับมากคือ ผู้สอนซ่อมเสริมเป็นครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ จัดซ่อมเสริมในคาบสอนซ่อมเสริมโดยเฉพาะ จัดสอนซ่อมเสริมครั้งละ 1 คาบ (50 นาที) จัดสอนซ่อมเสริมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง จัดสอนซ่อมเสริมเมื่อนักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ ฝ่ายวิชาการกำหนดห้องสอน เวลาสอน และตัวผู้สอน หมวตวิชาประสานงานกับฝ่ายวิชาการในการสอนซ่อมเสริม ครูผู้สอนวางแผนการสอนและกำหนดรายละเอียดที่จะช่วยเหลือนักเรียน ใช้วิธีการเฉลยแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบที่ทำไปแล้ว นำผลการทดสอบมาพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ สอนซ่อมเสริมภายหลังประเมินผลการเรียน สอนซ่อมเสริมภายหลังประเมินผลระหว่างเรียน ใช้วิธีการสังเกตเพื่อวัดความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียน ให้นักเรียนทบทวนความรู้อย่างสม่ำเสมอ จัดสอนซ่อมเสริมโดยวิธีมอบหมายงานพิเศษเพิ่มเติม

2.4 ระยะเวลาในการเตรียมและวางแผนการสอนซ่อมเสริม โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับระยะเวลาในการเตรียมและวางแผนการสอนซ่อมเสริมในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าระยะเวลาในการเตรียมและวางแผนการสอนซ่อมเสริมที่ทั้งสามกลุ่มเห็นด้วยในระดับมากได้แก่ มีการเตรียมการและวางแผนการสอนซ่อมเสริมไว้ล่วงหน้าทุกครั้ง

2.5 ขั้นตอนและการดำเนินกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับขั้นตอนและการดำเนินกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าขั้นตอนและการดำเนินกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมที่ทั้งสามกลุ่มเห็นด้วยในระดับมากได้แก่ ครูทบทวนความรู้เดิมที่จำเป็นต่อการสอนซ่อมเสริม ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนทราบ นักเรียนฝึกทักษะทางภาษาตามที่ครูกำหนด ครูแจ้งผลการปฏิบัติกิจกรรมรวมทั้งให้คำแนะนำ ครูเสนอทบทวนโดยใช้เทคนิคและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ครูสร้าง

สถานการณ์เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียน ครูวัดและประเมินผลการเรียนซ่อมเสริมของนักเรียน ครอบคลุมหมายงานที่ต่อเนื่องกับบทเรียน เพื่อส่งเสริมความมั่นใจ และการถ่ายโอนการเรียนรู้ นักเรียนออกคำสั่งเป็นภาษาอังกฤษ นักเรียนอ่านในใจ แล้วสรุปใจความสำคัญหรือตอบคำถาม นักเรียนอ่านโฆษณา ประกาศ ฉลากหรือคำแนะนำในการใช้สินค้าแล้วสรุปใจความสำคัญหรือแสดงความคิดเห็น นักเรียนใช้พจนานุกรมในการหาความหมายของคำในบทอ่าน นักเรียนเขียนเรื่องสั้น ๆ จากภาพประกอบ นักเรียนเติมบทสนทนาจากภาพหรือเหตุการณ์ที่กำหนดให้

2.6 การวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษที่ทั้งสามกลุ่มเห็นด้วยในระดับมากได้แก่ ประเมินผลโดยการใช้แบบทดสอบ ประเมินผลโดยการตรวจผลงาน ประเมินผลโดยการสังเกต ประเมินผลภายหลังการเรียนซ่อมเสริม ประเมินผลด้วยวิธีการการสังเกต ประเมินผลระหว่างเรียนซ่อมเสริม

2.7 ประโยชน์ของการสอนซ่อมเสริม โดยเฉลี่ยแล้วผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับประโยชน์ของการสอนซ่อมเสริมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่าประโยชน์ของการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษที่ทั้งสามกลุ่มเห็นด้วยในระดับมากได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านทักษะภาษาอังกฤษให้ใช้ภาษาได้ดีขึ้น มั่นยำขึ้น สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนให้ดีขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่ไม่ถนัดในการเรียนภาษาและไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทำให้นักเรียนเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ช่วยให้นักเรียนค้นพบปัญหาข้อบกพร่องในด้านทักษะภาษาของตนพร้อมวิธีการแก้ไข และช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีความมั่นใจและกล้าที่จะแสดงออก

2.8 ปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์มีความเห็นว่า ในการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีปัญหาและอุปสรรคคือ นักเรียนไม่สนใจ ไม่เห็นความสำคัญของการสอนซ่อมเสริม ปัญหาความร่วมมือและสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของการสอนซ่อมเสริม ขาดการเตรียมตัว มีปัญหาด้านการเตรียมการและการดำเนินการสอนซ่อมเสริม ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนซ่อมเสริม

2.9 ข้อเสนอแนะในการจัดสอนซ่อมเสริม ผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์มีความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะในการจัดสอนซ่อมเสริมในด้านต่างๆ คือ

2.9.1 ในด้านการเตรียมการจัดสอนซ่อมเสริม มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเก่ง-อ่อนตามความสามารถโดยใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือ ควรมีการทำความเข้าใจกับนักเรียน โดยการชี้แจงให้นักเรียนเห็นถึงประโยชน์ของการสอนซ่อมเสริมว่า เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนเอง ควรมีการเตรียมการสอนซ่อมเสริมล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ภาคเรียน ควรมีการประชุมวางแผนจัดทำแผนการสอนร่วมกันระหว่างฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา ฝึกปฏิบัติในด้านแนวคิด ยุทธวิธี รูปแบบ การจัดทำสื่อ การวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมให้กับครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรที่เขตการศึกษา กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนควรร่วมมือกันในการจัดทำสื่อ กิจกรรม แบบฝึกหัดในการสอนซ่อมเสริม เพื่อให้ครูได้นำไปใช้ได้เลย ควรมีการสำรวจจุดประสงค์ที่นักเรียนไม่ผ่าน เพื่อจัดนักเรียนให้เป็นกลุ่มตามจุดประสงค์นั้นๆ คาบสอนซ่อมเสริมควรจัดไว้ในช่วงเช้าหรือกลางวัน ไม่ควรจัดไว้ในภาคบ่ายเพราะจะทำให้ให้นักเรียนเบื่อไม่เข้าเรียน ฝ่ายวิชาการควรกำหนดตารางการจัดสอนซ่อมเสริมไว้ให้แน่นอน เพื่อนักเรียนจะได้ไม่เลือกเรียนเฉพาะวิชาที่ตนชอบ

2.9.2 ในด้านการดำเนินการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์มีความเห็นว่า ควรมีการประเมินผลก่อนเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามความบกพร่อง ฝ่ายวิชาการและหมวดวิชาภาษาอังกฤษควรมีการประสานงานในการจัดสอนซ่อมเสริมอย่างใกล้ชิด ควรจัดสอนซ่อมเสริมตามจุดประสงค์ที่นักเรียนไม่ผ่านอย่างจริงจัง ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการสอนซ่อมเสริมให้มากขึ้น อาจจะโดยการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการสอน หรือให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดเนื้อหาที่ต้องการเรียนซ่อมเสริมในการสอนซ่อมเสริมครูควรวินิจฉัยอุปกรณ์และวัสดุการสอนให้มากที่สุด สำหรับบุคลากรในการสอนซ่อมเสริมควรจะเป็นครูประจำวิชาที่นักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์เป็นผู้นำที่สอนซ่อมเสริมเพื่อว่าจะได้ทราบปัญหาของนักเรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มแล้วจัดการเรียนการสอนได้ตรงกับจุดบกพร่องหรือปัญหาเหล่านั้น ในการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษควรเน้นในด้านการฟัง-พูด มีการใช้เกมและการอภิปรายประกอบบทเรียน เพื่อให้กิจกรรมการสอนสนุกสนานและให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการที่จะทำให้นักเรียนเข้าเรียนโดยพร้อมเพรียงกัน ควรมีการบันทึกข้อบกพร่องของการสอนซ่อมเสริมโดยเฉพาะเป็นรายจุดประสงค์หรือรายวิชาตามที่ได้สำรวจ

2.9.3 ในด้านการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์ได้แสดงความคิดเห็นว่าควรมีการวัดและประเมินผลอย่างจริงจัง และกระทำอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมภายหลังการสอนทุกครั้ง ในการวัดและประเมินผลควรกำหนดเกณฑ์ให้แน่นอน ควรใช้วิธีการต่างๆหลายรูปแบบ ควรทำการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอนที่กำหนด

2.9.4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนควรจัดให้มีการรวบรวมความรู้เอกสารเกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ ควรให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดเนื้อหาที่จะสอนซ่อมเสริม ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและให้กำลังใจแก่ครูที่สอนซ่อมเสริม ควรมีการสำรวจเพื่อหารูปแบบของการสอนซ่อมเสริมที่ได้ผล ฝ่ายวิชาการควรทำความเข้าใจในแนวทางของการสอนซ่อมเสริมให้เข้าใจต้องแท้ทั้งนี้เพราะฝ่ายวิชาการจะต้องทำหน้าที่ประสานงานกับทุกฝ่ายในการจัดสอนซ่อมเสริมและผู้บริหารโรงเรียนควรได้ติดตามผลการสอนซ่อมเสริมอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ

3. สรุปผลการนำเสนอแนวทางการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการประเมินผลแนวทางการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน เห็นว่าแนวทางการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษที่นำเสนอ นั้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแนวทางการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือควรแก้ไขคำหรือข้อความบางตอนให้ถูกต้องชัดเจน ควรเพิ่มเติมข้อความในบางตอนเพื่อให้เนื้อหามีความชัดเจนยิ่งขึ้นและวิธีการและกิจกรรมในการสอนซ่อมเสริม ควรแยกเป็นวิธีการและกิจกรรมในการสอนซ่อมและวิธีการและกิจกรรมในการสอนเสริม ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแนวทางการสอนซ่อมเสริมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วและได้นำเสนอแนวทางการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อประโยชน์ในการจัดสอนซ่อมเสริมให้มีประสิทธิภาพต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอาจจะนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1.1 หลักการสอนซ่อมเสริม จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับหลักการในการสอนซ่อมเสริมในระดับมาก โดยเฉพาะข้อที่ว่า ให้นักเรียนเห็นว่าการสอนซ่อมเสริมไม่ใช่การลงโทษ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสายใจ เกตุชาญวิทย์ (2527:108) ที่สรุปว่าหลักการสอนซ่อมเสริมที่สำคัญคือไม่ให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นการลงโทษที่ต้องเรียนซ่อมเสริม ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะฉะนั้นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาส่วนมากไม่ชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่แล้ว นักเรียนมักไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน ทำให้เกิดความท้อแท้ ขาดแรงจูงใจ ในการเรียนภาษาอังกฤษ ดังนั้นเมื่อต้องเรียนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษอีก นักเรียน จึงมักจะมีความรู้สึกว่าถูกลงโทษที่ต้องเรียนซ้ำ ดังนั้นในการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษา ภาษาอังกฤษ ครูสอนซ่อมเสริมและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดสอนซ่อมเสริมควรได้กำหนด หลักการในการสอนซ่อมเสริมให้แน่ชัดและชี้แจงทำความเข้าใจให้นักเรียนทราบ ว่า การสอนซ่อมเสริมไม่ใช่เป็นการลงโทษนักเรียน

1.2 จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับจุดมุ่งหมายในการสอน ซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษในระดับมาก โดยเฉพาะข้อที่ว่า เพื่อสอนซ่อมให้กับ นักเรียนที่มีข้อบกพร่องในการเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ผ่านจุดประสงค์นั้นๆ ซึ่งผล การวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญโชติ เจริญกุล (2527:74) ที่สรุปว่าจุดมุ่งหมาย ที่สำคัญของการสอนซ่อมเสริมคือ จัดสอนเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนบทเรียนใหม่และ ให้นักเรียนสอบแก้ตัว ทั้งนี้อาจจะพิจารณาได้ว่า เนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ได้กำหนดไว้ว่าให้โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องจัดสอน ซ่อมเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องด้านการเรียนและเพื่อเสริมสร้างพื้นฐานความรู้ให้กับ นักเรียน วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่งที่มีนักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้เป็น จำนวนมาก การจัดสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงมักมีจุดมุ่งหมายเพื่อ เป็นการแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนหรือเพื่อให้นักเรียนสอบแก้ตัวให้ผ่านเป็นประการ สำคัญ

1.3 วิธีการและกิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริม จากผลการ วิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับวิธีการและ

กิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริมในระดับมากโดยเฉพาะข้อที่ว่า ผู้สอนซ่อมเสริมเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของกรมวิชาการ (2524:97-98) ที่สรุปว่าครูที่ทำหน้าที่สอนอยู่แล้วนั้นจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอนซ่อมเสริมได้ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าในการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษนั้นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการสอนซ่อมเสริมคือครูภาษาอังกฤษ ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะให้ข้อเสนอแนะว่าบุคลากรในการสอนซ่อมเสริมอาจจะเป็นครูแนะแนว หัวหน้าหมวดวิชา วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ฯลฯ แต่ผู้ที่ทราบปัญหาและข้อบกพร่องในการเรียนของนักเรียนได้ดีที่สุดคือครูผู้สอน บุคลากรอื่น ๆ เป็นเพียงผู้ที่ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ เช่น ครูแนะแนวมีหน้าที่ช่วยเหลือในการสำรวจนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียน เพื่อจัดนักเรียนเป็นกลุ่มตามลักษณะของปัญหา ดังนั้นผู้ที่จะทำหน้าที่สอนซ่อมเสริมได้สมบูรณ์ที่สุดโดยไม่เสียเวลาในการสำรวจปัญหาหรือข้อบกพร่องของนักเรียนก็คือครูผู้สอนวิชานั้น ๆ

1.4 ระยะเวลาในการเตรียมการและวางแผนการสอนซ่อมเสริม

ผลจากการวิจัยปรากฏว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับระยะเวลาในการเตรียมการและวางแผนการสอนซ่อมเสริมในระดับมากโดยเฉพาะข้อที่ว่ามีการเตรียมการและวางแผนการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษไว้ล่วงหน้าทุกครั้งซึ่งผลการวิจัยนี้แตกต่างจากผลการวิจัยของสาหรัย ตยานันท์ (2527:84) ที่ได้สรุปว่าในการสอนซ่อมเสริมควรจะมีการวางแผนในการสอนเอาไว้ในระยะยาวให้รัดกุมและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา ทั้งนี้่าจะเป็นเพราะว่าโดยปกติแล้วครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษามีชั่วโมงสอนมากอยู่แล้ว และครูภาษาอังกฤษบางคนอาจจะต้องทำหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน ทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการและวางแผนการสอนในระยะยาวได้ คงทำได้เพียงเฉพาะการเตรียมการและวางแผนการสอนระยะสั้นเป็นรายคาบหรือรายจุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้งนี้การเตรียมการและวางแผนการสอนซ่อมเสริมระยะสั้นเพียงอย่างเดียวอาจจะทำให้การจัดสอนซ่อมเสริมขาดความต่อเนื่อง ขาดเอกภาพ ขาดจุดมุ่งหมายที่แน่นอนได้ ซึ่งจะมีผลให้การสอนซ่อมเสริมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นในการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ จึงเป็นการสมควรที่จะได้มีการเตรียมการและวางแผนการสอนซ่อมเสริมทั้งระยะสั้นและระยะยาวประกอบกัน

1.5 ขั้นตอนและการดำเนินการดำเนินกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับขั้นตอนและการดำเนินการสอนซ่อมเสริมในระดับมาก โดยเฉพาะข้อที่ว่าครูทบทวนความรู้เดิมที่จำเป็นต่อการสอนซ่อมเสริม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสายใจ เกตุชาญวิทย์ (2527:112) ที่สรุปว่ากิจกรรมในการจัดสอนซ่อมเสริมที่

สำคัญคือให้นักเรียนทบทวนความรู้ในบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจจะพิจารณาได้ว่าการทบทวนความรู้เดิมที่จำเป็นต่อการสอนซ่อมเสริม เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยปูพื้นฐานให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ครูสอนไปแล้วเข้ากับสิ่งที่ครูจะสอนในชั้นและยังเป็นการช่วยให้ครูทราบพื้นฐานของนักเรียนด้วย การทบทวนความรู้เดิมควรกระทำในระยะเวลาลั้น ๆ อาจจะดำเนินการโดยให้นักเรียนร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็น หรือตั้งคำถาม ตอบคำถามในห้องเรียนร่วมกับนักเรียนคนอื่น ๆ

1.6 การวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริม จากผลการวิจัยพบว่า การวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยในระดับมาก โดยเฉพาะข้อที่ว่า ประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์นิศ ทะคง (2526 : 142) ที่สรุปว่าครูสอนซ่อมเสริมส่วนใหญ่ประเมินผลโดยการใช้แบบทดสอบ แต่ขัดแย้งกับผลการวิจัยของบุญโชติ เจริญกุล (2527:82) ที่พบว่าผู้สอนประเมินผลการสอนซ่อมเสริมด้วยการตรวจผลงานของนักเรียนมากที่สุด โดยหลักการแล้วการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมไม่ควรใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธี หลาย ๆ รูปแบบ เพื่อให้การวัดและประเมินผลนั้นเป็นเครื่องมือให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้สอนนำไปแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในการสอน เช่น ใช้วิธีตรวจผลงานของนักเรียนตามที่ครูได้มอบหมายงานให้ทำ การประเมินผลภายหลังการสอนซ่อมเสริมจะเป็นเครื่องมือให้ครูได้ทราบว่า การสอนซ่อมเสริมที่ดำเนินไปแล้วนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด ควรปรับปรุงในด้านใดบ้าง เป็นต้น

1.7 ประโยชน์ของการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์เห็นด้วยกับประโยชน์ของการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษในระดับมาก โดยเฉพาะข้อที่ว่า ช่วยให้นักเรียนที่ไม่ถนัดในการเรียนและไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้ผ่านจุดประสงค์และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษที่ได้กล่าวมาแล้วและสอดคล้องกับการวิจัยของจินนาภา สิตบุตร (2521 : 56) ซึ่งพบว่า การสอนซ่อมเสริมให้ตรงจุดบกพร่องตามลำดับขั้นของการเรียนรู้และการสอบย่อยท้ายบทเรียนทุกครั้ง เพื่อให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานจะช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นจนบรรลุเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียน ซึ่งเป็นการเพิ่มคุณภาพของการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แสดงว่าการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายดำเนินไปเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาของนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่และผลที่ได้รับจากการสอนคือ นักเรียนมีความรู้ความ

สามารถเพิ่มขึ้นจนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือผ่านเกณฑ์การประเมินได้

1.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษของผู้บริหารโรงเรียน ครูภาษาอังกฤษและศึกษานิเทศก์ซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ ปัญหาในด้านเวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ปัญหาด้านครูผู้สอนซ่อมเสริม ปัญหาด้านตัวนักเรียนที่ต้องเรียนซ่อมเสริม ปัญหาด้านการเตรียมการและดำเนินการสอนซ่อมเสริมปัญหา ด้านบริหาร ปัญหาด้านการวัด และประเมินผลการจัดสอนซ่อมเสริมซึ่งมีข้อที่น่าจะนำมาอภิปรายคือ

1.8.1 ปัญหาด้านเวลา จากผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนมากจัดสอนซ่อมเสริมในคาบสอนซ่อมเสริม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญโชติ เจริญกุล (2527:74) ที่พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจัดสอนซ่อมเสริมในคาบสอนซ่อมเสริมมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำหนดให้มีการสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบ ซึ่งในแต่ละสัปดาห์โรงเรียนจะจัดสอนซ่อมเสริมหมุนเวียนให้นักเรียนได้เรียนวิชาต่าง ๆ กัน ดังนั้นการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษด้วยระยะเวลาเพียง 50 นาทีและภาคเรียนละไม่กี่ครั้ง ประสิทธิภาพของการสอนซ่อมเสริมในการที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องของนักเรียนจึงมีน้อยและจากการวิจัยของบุญโชติ เจริญกุล (2527:81) พบว่าการจัดกิจกรรมมักจะมีผลกระทบต่อคาบสอนซ่อมเสริมอยู่เสมอซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่ว่าโรงเรียนมักใช้เวลาในคาบสอนซ่อมเสริมไปทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น ประชุมครู เป็นต้น

1.8.2 ปัญหาด้านการเตรียมการและการดำเนินการสอนซ่อมเสริมจากการวิจัยพบว่าปัญหาในการเตรียมการและดำเนินการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษที่โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนมากประสบอยู่คือ โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมโดยไม่ได้แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของบุญโชติ เจริญกุล (2527:82) ซึ่งพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจัดสอนซ่อมเสริมรวมทั้งสิ้นโดยไม่แบ่งกลุ่มนักเรียน ลักษณะเช่นนี้ย่อมไม่เป็นผลดีต่อนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมเท่าที่ควรเนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีปัญหาหรือข้อบกพร่องในการเรียนที่แตกต่างกันออกไป นักเรียนแต่ละคนต้องการความช่วยเหลือต่างกัน การสอนซ่อมเสริมแบบรวมทั้งสิ้นโดยใช้วิธีการเหมือนกัน กิจกรรมอย่างเดียวกัน เป็นการสอนที่ไม่ตรงกับความต้องการของนักเรียน การสอนซ่อมเสริมเพื่อช่วยแก้ปัญหาให้กับนักเรียน จึงไม่ได้ผลดังที่คาดหวังไว้ ดังนั้นในขั้นตอนของการเตรียมการและดำเนินการสอนซ่อมเสริมควรมีการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามความสามารถและควรให้ความสำคัญต่อนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น

ปัญหาด้านการเตรียมการและดำเนินการสอนซ่อมเสริมที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ควรได้รับการพิจารณา คือโรงเรียนขาดการวางแผนหรือจัดทำหลักสูตรการสอนซ่อมเสริมอย่างจริงจัง ซึ่งปัญหาข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสาหรัย ตยานันท์ (2527 : 84) ที่พบว่า การดำเนินการสอนซ่อมเสริมคณิตศาสตร์ไม่มีการวางแผนเอาไว้อล่วงหน้าก่อน เวลาปฏิบัติจริงมักมีปัญหา ปัญหานี้น่าจะได้รับการแก้ไขโดยความร่วมมือของฝ่ายบริหารโดยเฉพาะฝ่ายวิชาการที่จะต้องกำหนดโครงการหรือแผนงานการจัดสอนซ่อมเสริมให้เป็นระบบที่แน่นอน จริงจัง มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานไว้ตลอดปีการศึกษา กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการ มีคณะทำงานฝ่ายต่างๆ เช่น ฝ่ายจัดสอน ฝ่ายควบคุมนักเรียน ฝ่ายผลิตสื่อ ฝ่ายติดตามและประเมินผล เป็นต้น กำหนดให้เป็นหลักการว่าทุกฝ่ายจะต้องปฏิบัติงานให้สอดคล้อง ถกต้องตรงกันจะทำให้การสอนซ่อมเสริมดำเนินไปอย่างได้ผลบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

1.8.3 ปัญหาด้านบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านบริหารคือ ฝ่ายบริหารไม่ให้ความสำคัญ ไม่ให้ความสนใจต่อการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ นโยบายในการจัดสอนซ่อมเสริมไม่แน่นอน ขาดแผนงานและระบบการทำงานในการจัดสอนซ่อมเสริม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและจุดมุ่งหมายตลอดจนวิธีการของการสอนซ่อมเสริมไม่เพียงพอซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 106) ที่พบว่าผู้บริหารไม่รู้ ไม่เข้าใจและไม่สนใจการจัดสอนซ่อมเสริม ลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้การสอนซ่อมเสริมที่จัดขึ้นไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมวิชาการ กลุ่มโรงเรียน ควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสอนซ่อมเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดสอนซ่อมเสริมให้มากยิ่งขึ้น หรือจัดทำเอกสารความรู้เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมในด้านต่างๆ เช่น การกำหนดจุดประสงค์ของการสอนซ่อมเสริม ยุทธวิธีในการสอนซ่อมเสริม เป็นต้น แจกจ่ายไปยังโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้ครูผู้สอน ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดสอนซ่อมเสริมต่อไป

1.8.4 ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริม โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีปัญหาในด้านนี้คือ โรงเรียนขาดการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริม มีการวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมแต่กระทำอย่างไม่เป็นระบบ ไม่จริงจัง ขาดหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ใช้วิธีวัดและประเมินผลเพียงวิธีใดวิธีหนึ่ง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของสาหรัย ตยานันท์ (2527 : 80) ที่พบว่า การวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมมีปัญหาในด้านการวางหลักเกณฑ์ในการวัดผลตาม

หลักสูตรที่กำหนด วัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมไม่ตรงตามจุดประสงค์
โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนซ่อมเสริมอย่าง
จริงจัง

2. แนวทางการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย แนวทางการสอนซ่อมเสริมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ได้รับการตรวจ แกไขและ
ประเมินผลจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษและด้านการ
ประเมินแนวทางการสอนซ่อมเสริมจำนวน 10 ท่าน ซึ่งสรุปผลได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่
มีความเห็นว่าแนวทางการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความ
เหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ ทั้งนี้อาจจะพิจารณาได้ว่า แนวทางการสอน
ซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้มีรายละเอียดและขั้นตอนต่าง ๆ เพียงพอ
ที่จะช่วยให้ครูภาษาอังกฤษที่ต้องสอนซ่อมเสริมได้มองเห็นภาพรวมของการจัดสอน
ซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษว่าจะสามารถดำเนินการได้อย่างไร ควรดำเนินการขึ้น
ตอนใดก่อนและหลัง เช่น ก่อนการสอนซ่อมเสริม ครูผู้สอนควรได้ทำการสำรวจและ
วินิจฉัยเพื่อทราบปัญหาหรือข้อบกพร่องของนักเรียนก่อน ขณะเดียวกันก็ได้เสนอแนะวิธี
ที่จะสำรวจเพื่อหาความบกพร่องหรือปัญหาในการเรียนของนักเรียนไว้ด้วย เพื่อให้ครู
ผู้สอนได้พิจารณาเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม เป็นต้น นอกจากนั้นครูสอนซ่อมเสริม
ในรายวิชาอื่น ๆ สามารถที่จะนำแนวทางการสอนซ่อมเสริมนี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสม
กับลักษณะและธรรมชาติของวิชาที่ตนต้องสอนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

1. ควรมีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติในการสอนซ่อมเสริมไว้
ให้ชัดเจนในหลักสูตร
2. ควรจัดทำเอกสาร คู่มือ ตำราเกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะ
ภาษาอังกฤษเผยแพร่ไปยังครูผู้สอน ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสอน
ซ่อมเสริมให้ทั่วถึง
3. ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมให้
กับผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสอนซ่อมเสริม
4. ควรมีการติดตามและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมในรายวิชา
ต่างๆ ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการสอนซ่อมเสริมให้ได้
ผลดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1. ควรให้ความสนใจ ให้ความสำคัญและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษให้เข้าใจถ่องแท้เพื่อให้สามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับครูอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสอนซ่อมเสริม
2. ควรให้การสนับสนุนผู้สอนซ่อมเสริมด้วยวิธีการต่างๆ เช่นส่งไปอบรม ให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ติดตามผลการสอนอย่างจริงจังและร่วมมือในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น
3. ควรชี้แจงให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้เข้าใจและมองเห็นความสำคัญของการสอนซ่อมเสริมเพื่อให้ผู้ปกครองและนักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อแก้ปัญหาของนักเรียนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1. ควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้
2. ควรมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ครูสอนซ่อมเสริมอย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน
3. ควรให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสอนซ่อมเสริม เพื่อให้การสอนซ่อมเสริมดำเนินไปอย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ
4. ควรคิดค้นหาแนวทางใหม่ๆ ในการปรับปรุงการเรียนการสอนซ่อมเสริมให้ได้ผลที่ดีกว่าที่เป็นอยู่
5. ปลุกฝังทัศนคติ เจตคติและนิสัยในการเรียนภาษาอังกฤษที่ดีให้กับนักเรียนโดยผ่านทาง การเรียนการสอนซ่อมเสริม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรได้ทดลองนำแนวทางการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษนี้ไปทดลองปรับใช้ให้เหมาะกับระดับชั้นและปัญหาข้อบกพร่องของนักเรียน
2. ควรได้มีการศึกษาหารูปแบบของแนวทางการสอนซ่อมเสริมที่ได้ผลในการสอนซ่อมเสริมทักษะภาษาอังกฤษ
3. ควรได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการสอนซ่อมเสริมวิชาอื่นๆ และในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบปัญหาและปรับแนวทางการสอนซ่อมเสริมวิชานั้นๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียน